

Naročnina \$2.00 na
letu. Izhaja dva krat
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA
Excellent advertising
medium.

ST. 102. NO. 102.

CLEVELAND, OHIO, PETEK, 26. DECEMBRA 1913.

VOL VI

Mestne novice.

Policija v Clevelandu je brez moći proti številnim roparjim napadom, vložkom in tativnim.

ORGIJE BANDITOV.

Banditi v avtomobilih, v vozilih, pes, vložki, roparji in morilci so prepregli Cleveland s svojim ostvudnim delom, in ne mine dan, da se ne zgodi najmanj do petnajst ulomov, javnih napadov na cesti pri bellem dnevu, ropov raznih trgovin ali celo umorov. Policeja je proti vsemu temu brez moći. Izmed sto banditov vijame enega. Jako predvzen vloni se je zgodil v torek zvečer ob 9. uri v zlatarski trgovini N. Volkov, 6410 St. Clair ave. v hiši, ki je last g. Butala. Trije banditi so pripeljali z avtomobilom pred trgovino, ki je bila vsa razsvetljena, zagnali kamn v okno, hitro pograbili 1880 vredne zlatnine in diamantov in so pobegnili prej, preden je mogel kdo začrpati na pomoc. — Trije lopovi so pristi v saloon Sachsenheim v torek popoldne, zapretili gostom z revolverji, pobrali denar iz registra in hitro odšli. Odnesli so \$35. — Roparji so udri v stanovanje Mrs. Celia Sontah, na 1637 Hamilton ave. Zvezali ženo in jo nevarno pretrpli, potem pa odnesli vse, kar je bilo kaj vrednega. — Na Randal Road so ustavili trije banditi Farel Goldinga in mu odvezeli 15 centov, vse kar je imel pri sebi. — V hiši Mrs. Matilda Reese so udri neznani banditi, pretrpli so ženo in odnesli \$30 zlatnine in denarja. — Načela so podeli na Walton ave. Mrs. Amo Yhien, ki ji odvezeli \$2.00. — Denarnico so iztrgali Miss Florence Drowns, javno na cesti pri belém dnevu na E. 69th St. V denarnici je imela \$15.00. — V trgovino John Krzena 1227 St. Clair ave. so pristi roparji in odnesli \$27.00. — Dvanajstletno deklico Helen Mayers so zločinci napadli na Clark ave. in jo ostramotili. — Na Lexington ave. so roparji napadli Mrs. Helen Davis in ji iztrgali denarnico. — Pred svojim stanovanjem so napadli John Grovers in mu odvezeli \$6.00. Vse to se je zvršilo v torek zvečer in ponoči. V nobenem slučaju ni prisl policija bližu. Vsi roparji so počeli.

Toliko roparjskih napadov se ne pomni Cleveland v svoji zgodovini. Roparji so se pomnožili, odkar so v Clevelandu zaprljali salone ob nedeljah, in posebno od tedaj, ko je bil vodja roparjev čete Kinney obojen na smrt v Columbusu.

Početje zdravnikov v City bolnišnici je včasih res surovo. Sedaj je prislo na dan, da je neki dr. Rallston, zdravnik iz tej bolnišnice, nekemu dveletnemu otroku, ki je bolan za davo, z obližnjim zaprta usta, da ni mogel začrpati. Otrok bi se skoraj zadaval. Ko je direktor javne varnosti, Stage, poklical zdravnika pred sebe in ga opozval radi njegove brutalnosti, ter mu zagrozil, da ga spodi iz mestne službe, tedaj se je pa izjavilo, da je zdravnikov v isti bolnišnici, da takoj zapustijo bolnišnico, ce bo Rallston odruščen. Direktor Stage izjavlja občudo po praznikih.

— Novi odbor dr. Sava, 87 SSPZ je: R. Čerkvenik predsednik, Fr. Rešak podpredsednik. Andy Bačnik tajnik, A. Zgonc blagajnik, Jos. Opara zapisnik, Jos. Malovič, John Marolt in Fr. Kouska nadzorniki. A. Zadnji vratar. Seje se vrše sedaj naprej vsak prvi torek v mesecu, začetek ob 8. uri zvezde v desetih prostorih.

— Nemila ženska smrt je ugrabilo staršem John Gornik štiriletno hčerko Roziko. Dekletce je bilo prej jako živahnino, markivo in prijedno, a pretečeni teden je zbolelo in ni bilo rešitve. Staršem naše sožalje.

— Dr. Slovenija je izvolil sledič odbor: Frank Špalko predsednik, Janez Turč podprt. Frank Russ tajnik, Fr. Beretič rač. tajnik, A. Pijek blagajnik. Odborniki: J. Fortuna, Jos. Gramec in L. Ardigal, Bolniški odbor: J. Hočevar, Fr. Zupančič, Jos. Blažnik; blag. nadzorniki: Fr. Špalko, J. Kmet, J. Fortuna, Zastavonosa J. Bulkovnik, spremjevalca Fr. Matič in L. Tomšič. Vratar Jos. Mrvar. Zdravnik dr. Kera.

— Zastopnikom ali delegatom dr. sv. Janezu Krst. je bil izvoljen Fr. Milavec, kar smo zadnjici pomotoma spustili iz imenika novega odbora.

— Na jezeru Erie se je tekmo letosnjega leta potopilo parničkov in blaga v vrednosti nad sedem milijonov dolarjev in 260 ljudi je utonilo. Večji del te skode in zgube življenj je povzročil silni vihar, ki je vladal 9. novembra nad Clevelandom in okolico.

— Mestni so pričopili zapadni del Euclida, ki steje kakili 1000 prebivalcev in 146 vodilcev. Dve tretini vodilcev ste se podpisale na pršnjo za pričopitev. Ves prostor obsega eno kvadratno milijo. Ko so ženske, ki prebivajo v tem delu vasi zvedele, da je pričopljeno, gotova stvar, so prisle v urad county komisarjev ter so slednje enega za drugim objete in poslužile. Zvezali so pa vsečani Euclida pričeli veliko parado z bakljami.

— Mestni councilmani ne bodo dobili nobene povečane plače. V torek so se zmenili, da ostane plača pri starem, 100 dollarjev na mesec. Mesto nima dovolj denarja, da bi si mestni uradniki plače povisili.

— Mogoče je, da boli Clevelandemo izmed 12 bank, ki se ustanove glasom nove postave, ki je bila v torek od predsednika Wilsona podpisana. Namen teh bank je da držijo vedno dovolj denarja v rezervi, da se ga v času potrebe odpošije na mesta, kjer se ga potrebuje.

— Clevelandsko pošto je bila za božič kar preplačljena z odpisljavitvami. Dasi so najeli 88 posebnih pismoščov, 22 vozov in 9 avtomobilov, ni to dostopnilo. Odpisljivate so zaostale od enega do treh dni. Pismošči in poštni uslužbenici so grozno trpeli.

— V torek je bil oproščen E. Clifford, ki je bil obožen, da je točil v nedeljo pijačo. Preobčeni policisti so prisli k njemu in kupili pijačo, nakar so Clifford zaprl. Clifford je bil sojen pred porotniki, ki so se posvetovali pol ure o njegovih krividi, končno pa so razglasili, da ne najdejo na njem nobene krivide. Sodnik Levine je moža takoj oprostil in celo bral levite policiji, ki je dobila dokaze nepoštenskim potom v roke.

— List "Narodni Vestnik" pričuje že nekaj časa sem pesmi Rev. Smrekarja. Kdo je zanesel te pesmi v uredništvo tega lista, gotovo ni ugankan. Ljudstvo govori in govorji, in takoj bi tudi mi radi enkrat javno vprašali, če g. Matija Pogorelec kaj ve o tem? Med ono literarno zapuščino Rev. And. Smrekarja, ki je na takoj skrivosten način prišla iz Clevelandu v Chicago, potem pa zoper iz Chicago v Cleveland, dočinko pesme ni? Vrjetno tudi ni, da bi Rev. Smrekar zglasil pesme za določni list. Vprašamo torej javno, kako so prisile določne pesmi tja? Saj vendar

Denarna reforma. Iz delavskih krogov

Predsednik Wilson je podpisal novo finančno reformo, ki je najbolj radikalna, kar smo jih imeli.

GLAVNE TOČKE.

Washington, 24. dec. Predsednik Wilson je včeraj zvečer v navzočnosti mnogih kongresmanov in senatorjev podpisal novo denarno postavo, ki dolgača cirkulacija denarja v bankah in pri splošnem prometu. Ta denarna reforma je najbolj radikalna, kar smo jih še imeli v Združenjih državah. Zbornica poslavcev je odobrila to novo postavo z 198 glasovi proti 60, in senatorji so jo potrdili takoj potem, ko je prisla iz zbornice poslavcev. Glavne točke nove denarne reforme so:

Vlada Združenjih držav izdaja papirnat denar, katerega vlada garantira, in kateri papirnat denar temelji na trgovinskih opravljinah in ima za podlagu zlato veljavno. Dosedaj so smeles banke izdajati denar samo na podlagi bondov Združenjih držav. Nova reforma denarja pa izdajanje denarja jaka očaja.

Denar se ne bo zbiral več v enem samem kraju dežele, kjer ga lahko umaknejo prometu, kadar se zljubi amfijonarjem, pač pa se ustanovi 12 pokrajinskih velikih bank, katerih vsaka mora imeti najmanj 4 milijone kapitala. Tako bo denar v raznih krajih vreden pri rokah, in ker bodojo te banke pod kontrolo vlade in pod kontrolo dobrih in izurjenih bančnih direktorjev, se ni bati, da bi v katerem kraju zmanjkalo denarja, kjer ga trgovina in obet najbolj potrebuje.

Ustanovila se bo "denarna tržnica", kjer se bodojo trgovski papirji v slučaju krize, ko ni dobiti gotovega denarja, lahko takoj zmenjali v gotov denar, da ne nastane panika med bankami, kar upljiva silno na ljudstvo.

Ustanovi se osem do dvajset velikih bank po celo deželi, katerje banke bodojo izdajale denar, nadzorovale trgovske papirje in zbirale ter mobilizirale denar na onih krajih, kjer ga je treba, in zbirale denar raznih manjših bank v rezervo za slučaj potrebe.

Ustanovi se poseben odbor sedmih članov, katere imenuje predsednik, in kateri odbor ima odločilno moč brez priziva glede bančnega poslovanja. Ta odbor bo nadziral vse denarno poslovjanje.

Ustanovi se poseben fond, ki bo garantiral bančne uložke obeh bank, ki spadajo pod omenjeno narodno zvezo, in v slučaju, da te banke propadejo, se plača uložnikom iz tega fonda.

Bankam bo dovoljeno, da posojujejo farmarjem denar na petletni mortgage.

Veliko delo gotovo.

New York, 23. dec. V Floridi je dovršeno kolosalno delo, ki spaša New York s Havano. Zgrajenega je velika železniška proga, od katere vodi 80 milij preko morja. Od sedaj bodojo potniki lahko potovati iz New Yorka v Havano, ne da bi kje presledili na vlaku, ali da bi se podajali na ladjo. Gradnja je trajala šest let. Ob priljiku prinesemo natančnejši opis tega modernega čudeža.

Vsakdo ve, koliko se je v Clevelandu govorilo o tatvini teh pesnic.

— Lovro Konjar iz Collinwooda naj se takoj oglaši v določene pesmi tja? Saj vendar

15 let zaprt.

Uslužbenici Frisco sistema že ležnic so z veliko večino glasovali, da odidejo na štrajk.

DELAVSKI POLOŽAJ.

Springfield, Mo., 24. dec. Brzojivi uslužbenici St. Louis in St. Franciscovo železnicu so z veliko večino glasovali, da odidejo na štrajk, potem ko je kompanija zavrnila njih prošnjo za boljšo plačo in za osenčni delovnik 98 procentov vseh uslužbencev je glasovalo za štrajk. Kakor hitro se štrajk začne bo skor 4000 mož brez dela. Ljudje so zahtevali 15% večje plače, kompanija jim je pa dovolila samo en percent, vse druge zahteve je pa zavrgla. Unija ima na razpolago 400.000 gotovega denarja za družine štrajkarjev.

Columbus, Ohio, 24. dec. Od tu bodojo v kratkem času odpostali 500 novih železniških vozov za prevažanje avtomobilov 130 novih lokomotiv. Te vozove je naročila New York Central železnica.

Washington, 24. dec. Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor se izjavil, da ne veruje v krizo ali paniko. Po njegovem mnenju je sedaj manj delavcev brez dela kakor običajno v takih časih.

Gompers je govoril pred pravosodnim odborom poslancev zbornice in posebno na pokojnega bila že 15 let pri seljence. Toda že se dvigajo njem zaprti. Policia je sprva nasproti postavjev celih življenj. Tu se je danes vršil pogreb bivšega pokrajinskega pravnika Melvin H. Coucha. Predvčejnjim so ga dobili v njegovem uradu 15 let.

Monticello, N. J., 24. dec. Tu se je danes vršil pogreb bivšega pokrajinskega pravnika Melvin H. Coucha. Predvčejnjim so ga dobili v njegovem uradu 15 let.

Washington, 24. dec. Burnett

V raznih japonskih pokrajinah umirajo ljudje na stotine od lakote. Med ljudstvom vlada silna siromaščina.

Milijoni protestov.

Čudna izjava 40 let stare "delnice" ki pravi, da je bila v nekem uradu 15 let zaprt.

Proti novi naseljniški Burnett

V raznih japonskih pokrajinah umirajo ljudje na stotine od lakote. Med ljudstvom vlada silna siromaščina.

Lakota preti.

Tokio, Japonska, 24. dec. V Aomori in Kakkaido province umirajo ljudje kar na stotine, ker so stradali več tednov in absolutno ne more dobiti živča, da se prehranjuje. Tupasem se vidi na cesti sestradi, nega otroka ali žensko. Vlada je sama v veliki zadregi, kaj letina je bila letos slaba, in tudi ribja industrija se ljudem ne more posrečiti.

Peking, 24. dec. Kitajska vlada je danes brzavila vsem svojim poslanikom, naj prosijo določne vlade, da odpoklicajo svoje vojake, ki so sedaj nastanjeni po raznih mestih Kitajske, domov. Kitajska je mirna, in tujim poslancem na Kitajskem se ni treba več batiti.

Hamburg, 24. dec. Pristanišča ob severno-nemškem morju so bila zadnjice časne obiskane od hudičevih vrahov. Okoli 52 ljudij so valovi odnesli, in odpoljilje blaga je tako zaostalo.

Georgetown, Anglija, Guineja, 24. dec. Tu je nastal včeraj silen pozar, ki je naredil skok za najmanj dva milijona dolarjev. Skoraj četrtina mesta je zgorela, med njimi največ trgovskih hiš. Dosedaj so dobroj 23 metričnih trupelj, toda veliko več jih je pogrešljiv, da je bil v tujih zgodnjih.

Dunaj, 24. dec. Avstrijski general je pričobil v nekem listu znamiv članek, v katerem nasvetuje, da bi imela Avstrija in Nemčija prihodnje leto skupne vojaške vaje na snem, in sicer, da bi se ob vsake strani udeležilo kakih 100.000 vojakov, nadalje svetuje, da bi se vršili tudi pomorski manevri med Italijo in Avstrijo. To dodaže, da je troveza se precej živahn.

V Avstrijskem ministerstvu je nastala kriza, in poljski minister rokajo Dlugosz je postal cesarju svojo resignacijo.

Buenos Aires, Argentina, 24. dec. Poljedelski oddelki argentinske republike je izdal znamiv članek, v katerem nasvetuje, da bi imela Avstrija in Nemčija prihodnje leto skupne vojaške vaje na snem, in sicer, da bi se ob vsake strani udeležilo kakih 100.000 vojakov, nadalje svetuje, da bi se vršili tudi pomorski manevri med Italijo in Avstrijo. To dodaže, da je troveza se precej živahn.

Crnogorska kraljica.

Cetinje, Crnogora, 24. dec. Kraljica Milena, mati italijanske kraljice in žena crnogorskega kralja je nevarno zbolela. Iz Zuricha, Švica, so poklicani nekega slavnega zdravnika in bolniški postelji kraljice. Narod to kraljico tako spoštuje in ne prestane so velike množice ljudstva pred kraljevo palaco, ki sprasujejo po kraljevem zdravju.

DENARJE V STARO DOMOVINO. pošljiamo:

50 krov	za 10.30
100 krov	za 20.45
200 krov	za 40.90
300 krov	za 61.35
400 krov	za 81.85
500 krov	za 102.25
1000 krov	za 204.00
2000 krov	za 407.00

CLEVELANDSKA AMERIKA
V TORKU V TOREK IN PETEK.

NAPOČNINA:

in Amerika	\$2.00
in Evropo	\$3.00
in Ameriko pa posti	\$2.50

Ponovljeno številke po 3 centi.

Dopoljni letnik podpisa in cestnosti se ne uporablja.

Vsa pluma, dopisi in denar naj se pospiši na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6125 ST. CLAIR AVE. N. E.,
CLEVELAND, O.
EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Printed by 15,000 Slovenci (Reznars) in
the City of Cleveland and elsewhere. Ad-
vertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 1882

Entered as second-class matter January
26, 1908, at the post office at Cleveland, O.,
under the Act of March 3, 1879.

No 102 Fri Dec 26'13 Vol VI.

Trusti, vlada in delavci.

Cetudi na mnogih krajih sedaj ni ravno najboljše delo, pa vendar pravijo, da sedaj še nismo dovolj veroka, da bi se bali veikice in trajne krize in vsega onega, kar tako kriza prisne s seboj. Da, kapitalisti bojejo grozili in pretilli vladi v Washingtonu, ki ni sestavljeni prav po volji kompanistov, ker skupaj trdno stopa na noge, kajti trusti ne morejo delati po svoji volji in pameti, kakor so delali dosedaj, toda vrjeti je pa tudi treba, da če bo vladu spolnila svoje dane obljube, da bo krizo preprečila. Wilson se je v svojem inauguracijskem govoru izrazil, da bo obsegil na politične vidike sramote vsakega, kdo bi umetnim načinom hotel delati med nasred strah in paniko.

Tako smo naphali pred neko dni na temelju durskih podatkov, in ker se prikazuje v posameznih delih industrije brezposelnost, o kateri se že zadrži v listih precej piše, in katero najbolj čutrije že sedaj delaveci sami, ki so brez dela.

In pri teh razmerah smo opazili posebno sledenje dejstva:

Kadar se bliže kriza, oziroma, kadar je kriza že med nami, redaj se veliki ameriški časopisi, ki so v rokah kapitalistov, trudijo, da to krizo in brezposelnost kolikor mogoče prikrijejo in zmažejo, toda sedaj pišejo ravno nasprotno in prikazujejo sedajno brezposelnost kot crne žalostne znake Wilsonove vlade. Iz tega se takoj sledi, da bi ti časopisi naroči radi prestrašili, da prestrani svet lagije presleparje in spločno na svoja pota, da išče ta narod vroči krize in brezposelnosti kje druge kot tam, kjer jih je treba poiskati, da vejti najde.

V teh časih hočejo trusti in velike korporacije, da izvajajo krivo na zvezino vlado, o kateri lahko rečemo, da četudi ni v vseh ozemjih uzorna, pa je vendar pokazala dosti dobre volje, dela in odločnosti, da začne stvari na prsti posebno onim korporacijam, ki so do danes na najpreverjamnejši način izrabljale ljudstvo. Zato krizo tur stovi listi na zvezino vlado, ker se je slednja zadnje čase pričela truditi, da prisili korporacije, da spoštujejo postavo.

In to ni lahek posel, kajti korporacijo zlo je v Ameriki globoko akoreninjeno. Kajti oni, ki so za krizo odgovorni, niso samo mogočni na denarju, pač pa tudi mogočni na oblasti, kajti za nje dela tisoč javnih uradnikov, državnih in zveznih poslancev, senatorjev in drugih visokih in odgovornih oseb. In dosedaj se je vedno godilo, da so imeli ti ludje v roki denar in vso povodljivo moč tako, da se delavec v resnicni ni imel kam izmisliti za svoje pravice.

Včasih naših čitateljev je emanalo, da se je dosedaj piševala visoka carina na ono blago, ki je prihajalo iz tuhih dežel, in od tega carine niso bili izvzeti niti oni predmeti, ki so vse dan najbolj potrebuje-

jo v življenju. Živila, običek, kuhinje, teži visoki carini pa so se cene domaćim izdelkom silno višale, in kaklik pet let sem že neprestano kričimo radi silne draginje. Ameriški prodajalci so lahko nemoteno dvigali cene svojim izdelkom, ker niso imeli konkurenco, ker je bila visoka carina na blago, ki je bilo izdelano izven Z jed. držav.

Raditega so pa zadnje čase cene poščočile tudi na onem blagu, katerega je v izobilju, kajti premeteni špekulantji so tako blago držali v svojih skladiscih in samo toliko tega blaga pustili na tržišče, kolikor je bilo neobhodno potrebno. In to so lahko delali, ker niso imeli strahu, da bi kdo blago prideljal od kje druge in ga cene ne prodajal. Zato je pa Wilsonova vlada znižala ceno takim izdelkom s tem, da je postavila na tržišče konkurenca, tujezemskega izdelovalca. Novi tarif se ni sicer popolnoma v lejavi, zato pa tudi ne čutimo še nobenih znižanih cen.

Toda raditega znižanega tarifa je pa nastal krik in upor med onimi, ki so po starih postavili delali kakor se jim je ljubilo, ki so prodajali slabo robo za drage denarje, ki so delali velikanska dobička na od maledenarja, ki so vložili v trgovino. Upri so se ti mogneti, ker vidijo, da ne bodo mogli več tako naravnost izkoriscati ljudstva. In med kompanijami, ki je radi novega tarifa precej prizadeta, je tudi United States Steel Corporation, ali tako zvani jekleni trust, ki je po starem tarifu užival nevaje ugodnosti, ki je raditega delala največje dobičke, in ki je pa objednem najbolj izkoriscala svoje delavce. Zato pa ta kompanija sedaj najbolj grozi, in največ delavcev so odpustili iz onih mest, kjer ima ta kompanija največ zaslombe, največ svojih tovaren.

Zvezna vlada je po svojih uradnikih dala preiskati vzroke tega odpuščenja delavcev, in je konečno razglasila v poselnih izvestjih, da se ljudem ni treba bati krize ali večje brezposelnosti, kajti vse okolnosti govorijo za to, da se posli ne bodo poslabšali, pač pa mogočno postanejo še boljši.

Kakor smo že zgorej omenili, je Wilson tedaj, ko je nastopil vladu, se izjavil, da bo vsakdo oni, ki bo skušal delati umetno krizo, očutil vso strogo postavo, in ker pričakujemo od Wilsona, da bo držalo svojo zastavljeno besedo, teda tudi pričakujemo, da se bo negotovost kmalu nehala, tako da se v resnicni nihče ne bo igral z usodo delavskega naroda. Kajti biti brez dela sredi zime, v gladu in pomanjkanju, ni pravljeno, in Wilson s svojo vladu ima moč, če le hoče, da zboljša delavske razmere.

Home Rule ali Rome Rule?

Mnogo ste že čitali o Irski. In kadar ste čitali o Irski, ste tudi zraven slišali besede "Home Rule", za kateri stvar se junaska Irci že toliko časa tako navdušeno borijo. Home Rule pri Irčih pomeni ravno toliko kot če bi mi Slovenci v starih domovini dobili vladu popolnoma za sebe, za vse svoje domače afere, tako da se vladu na Dunaju ne bi smela vtrikati v naše slovenske razmere.

Brez dvoma so Irki junaska borilj. Za svoje pravice se borijo kot levi. Ne bojijo se največjih žrtv. Silne žrtve so že doprinesli skozi stoletja, od kar se borijo z Angleži za samostojnost, in sedaj so dobili kar so želeli: Home Rule, svojo upravo, ali s kraticimi besedami označeno: Irci bodejo v svojih hišah svoji gospodarji, v domači istre razmeri se Angleži ne bo več umeševali.

Toda Irška ni složna. Na severo-zapadu tega otoka — kajti Irška je otok, se nahaja neka provinca. Imenuje se Ulster. Tu prebivajo sami protestanti. A Irci po ogromni večini, skoraj 80 procentov, so navdušeni katoličani.

In ravno v tem leži kost, ki se da teško pogromiti. Ljudje v Ulsteru se silno protivijo

bil pripravne hlače, je spredal: "Ali so pa te hlače tudi garantirane, da so volnene?"

"No," sem odvrnil, "dokazati vam hocem, da vas necem ogojiljati. Gumbi, katere vidite na hlačah, da se jako svetijo, niso iz zlata, pač pa iz medenine!"

In raditega se sedaj bihe bud boj med Ulsterci in Irci. Čudno to! Vsi častijo enega Boga, vsi molijo k enemu Bogu, pa se vseeno radi tega Boga medseboj pobijajo! In na Irskem to ni niti cudnega, kajti ta zemlja je že stoletja napolnjena s krivo mučenikov za vero.

Vera je v mnogih časih zapela Irce, pa tudi Ulsterci so fanatični.

Zanimivo je, kako se obe stranki že sedaj borite. Ulsterci predvaciovajo Ircom jezuite, španske inkvizicije, neštivne duhovne, a Irci pa predvaciovajo Ulstercem vrage, kopnike in — proste zidarje.

Strasti so se med obema strankoma tako razvile, da se ne bi nič čudilo, če bi dobili nekega lepega dneva naznamilo, da se na otoku sv. Patricija zoper preliva kri za — vero. In čudno je to početje, ta fanatičnost, to nezmatno nasprotnje, danas, v dvajsetem stoletju!

Nesrečni Irci radi svojega prepravnika ne bodo nikdar imeli miru. Za Home Rule pride Rome Rule, in da bo vsa vladu bolj živahnja, pa bodo skrbeli protestantovski Ulsterci. Nekateri narodi ne mirujejo toliko časa, dokler niso povsem iz zemlje streljeni.

Stari dobrí časi.

Piše Stipko Kavelj.
Pismo št. 3.)

Dober dan, g. urednik. Prav zaupljivo bi vas vprašal, kaj je pravzaprav z našo prosperiteto? Ali bo priša ali ne bo priša?

Pred enim letom so rekli, da bo tu čez eno leto.

Ne je sedaj proti koncu, in prosperiteta je pozabilo priti k nam.

In zakaj bi se nad tem jezikl?

In kaj bi se danes izgordilo prodajalci, ki bi bili v trgovini takoj govoril? Spodili bi ga, Zakaj?

Zato, ker danes ljudje ne razumejo več šale.

Včasih, da tedaj je bilo vse drugace.

Nekaj mož je prišel v trgovino in je hotel kupiti flanelasto srajco. In sin od lastnika trgovine, ki je mož prodajal srajco, je vprašal očeta: "ata, mož hoče vedeti, če se ta srajca skrči v perilu?"

"Kaj je tto?" odvrne oče,

lastnik trgovine. "Kako se skrči? Ali mu srajca pristoji?"

"Ne, prevelika mu je."

"No, potem mu reci, da se skrči v perilu."

Poglejte, take šale smo imeli v starih dobrih časih, ko je bil še vsak svoj gospod. Toda... naj vam povem še eno: Staro Klužec je umrl, in njegov sin Klužec je šel k odvetniku, kateremu je potožil:

"Gospod Točbar, rad bi vam povедal nekaj o testamentu mojega očeta. Oče je zapustil dva testamente; v enem mi zapušča en tisoč dolarjev, v drugem pa tri tisoč."

"Kateri testament je najprvo naredil?" vpraša advokat.

"Onega, kjer mi zapušča en tisoč dolarjev."

"Fant pametni budi," reče advokat. "Povej, da je tvoj oče potem, ko je bil že spisan prvi testament, naredil še tisto premoženja, da je moral napraviti še en testament, in sedaj te vse tvoje. Ali nas ne uči tudi star testament v svetem pismu, da se moramo pripravljati na nov testament, ko je Kristus prišel na svet, da odresi grešnike? In ti si gotovo čakal na novi testament, ki je nadaljevanje starega!"

In s tem ostarem udani

Štipko Kavelj.

—

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Nečuvena sirovost. Pretežna večina ljubljanskih policijskih stražnikov so možje, ki jim gre vsa čast in spoznavanje, ker izvršujejo svojo v resnicni težavi in odgovorno službo s pravim taktom in z vso potrebnou koncijantostjo. Toda tudi v vrstah policijskih stražnikov so izjemne, ki samo kompromitirajo pošteno ostalih stražnikov, ki vestno, pošteno in pravljeno izpoljujejo dolžnosti svojega težkega poklica. Takšna izjema je stražnik, ki je služboval 5. decembra popoldne na Karlovske cesti. Biilo je okrog pol 5. popoldne. Pred neko gospodino na Karlovske cesti se je ustavil voz, na katerem so bile načožene steklenece sodavode. Voznik, priščen, trezen mož je stopil z voza, vzel par steklenic in jih odnesel v gospodino. Voz s konjem je ostal za trenotek sam na cesti, kar je proti policijskim predpisom, vendar pa to ni malo ne upravičuje postopanja, ki ga je zaresil pred gospodino prvič stražnik. Čim se je vrnil iz gospodinske voznike — pošten obrtnik, izdelovatelj sodavice — je stražnik mož, nji hudega služec, zgrabil za prsa, ga proglašil za arretiranem ter ga z enim sunkom prav brez vsakega povoda vrgel preko trotoarja v ulično blato, da je bil revez ves blaten in moter. Ljudje, ki so videli ta ostuden prizor, so se jedva premagali, da niso dali glasno duška svojemu ogorenemu nad takšnim nezaslužno surovim postopanjem. Stražnik je na to dvignil starčka iz blatu in ga tiral kakor kaksnega hudo delca na policijsko stražnico.

Med vso to proceduro je seveda stal konjček z vozom čisto sam na cesti, kar pa menda ni proti policijskim predpisom, kajti? Zahlevamo z vso odločnostjo, da se napravi enkrat za vselej konč takšnim sirovostim. Menda obrokni ne platujo davka za to, da bi jih vsakdo smel valjati po blatu.

Dodal je neko mož, ki je hotel kupiti hlače. In ko je do-

Zakaj ne poskusite načrta po 17c na dan?

Oliver pisalni stroj, lahko dobiti po platinem načrtu, po katerem plačate samo 17c na dan.

S tem načinom prodaja pisalnih strojev, je kompanija prodala tako veliko mnogo kapitala.

MI imamo mnogo kapitala. Mi vam radi pomagamo, da pride do platinega stroja po niski ceni ter se poslužite pisalnega stroja pri svojih pismih ter vselej, kadar bi radi imeli lepo in fino pisavo.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da občinstvo včasih ne more uporabljati pisalnih strojev.

Načrtovali so nam prizor, da obč

Slovenska Dobrodolna Zveza

Ustanovljena 13.
novembra 1910.

Glavni sedež:
Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNICK, 6308 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: MARY COLAHIO, 15830 Calcutta Ave.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th Street.
Zapisnikar: JOHN JALOVEC, 5510 Prospect Avenue.
Blagajnik: PRIMOS KOGOJ, 6000 St. Clair Avenue.
Nedzornik: ANTON OTTER, 6030 St. Clair Ave.; FRANK SORIO, 1355
East 65th St.; MIHAEL WINTER, 6020 St. Clair Avenue.
JOHN MAJZEL, 6108 Glass Avenue.
Postnik: ANT. AHICIN, 6218 St. Clair Ave.; FR. RIBERT, 6124 Glass Ave.
Vrtni zavrnik: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
Vrtni zavrnik: J. M. SELMIKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vsi opisni in druge uradne stvari, na srečo se posiljajo na glavnega tajnika,
denarnice naskinimo pa na glavnega blagajnika.
Zvezino glosilo "CLEVELANDSKA AMERIKA".

Novomeški predor dovršen.
Novomeški predor je vendar skrat izgotovljen. Te dni so se pobrali zadnje lesene obode, ki so okazali za obliko in oporo pri obokanju p. Kolodvorsko ce sto. Pospravljeni so tudi tisti del ceste, ki je bil zaradi gradbe predora toliko časa omejen in razdeljen za pasazo pešcev in vozov. Tudi so izročili javnemu prometu novi del Kolodvorske ceste, stari del pa odvaja za nasip. Čez Krko že delijo lesen most, na katerem bodo postavili priprave za izgradbo železniškega mostu.

Tatinaka cigana. V Homcu pri Kamniku sta prišla h kajanci Katarini Jermani cigana in ciganka in sta prosila ženico, ce se smeta nekoliko pogreti. Žena jima je dovolila. Za tihvalo sta pa ji odnesla cigana denarnico, ki jo je imela v omari.

Sljeten šolar — ubijalec. V Tenetiščih pri Dvorcu se je pripeljal žalosteni slučaj, ki vzbujata v vseh krogih veliko ogroženje. Med pretepotom med šolarji je napadel sljeteni šolar Anton Cesar svojega tovariska Franca Malja z nožem in mu ga je zadržal v trebuhi. Ranjenega dečka so prepeljali v deželno bolnišnico. Deček je težko ranjen in je malo upanja, da bi okreval.

Vlom v trgovino. Iz Črnomlja poročajo, da so vlomilci do sedaj še neznani tatovi v filialni trgovci Ivana Zureca iz Šentjanega, ki jo ima v Kotu. Tatovi so odnesli za okroglo 300 kron različnega blaga in 7 kron drobi. Pred vlohom so ukradli trgovca Brinsko v Kotu orodje, ki so ga potrebovali za vlon sicer več dletov, ene kleče in eno sekiro. Tatovi so odnesli tudi to orodje.

Požigalec. V Tribučah je pogorel posestniku in županu Miklošu Cvetkoviču skedenj, senik in bitnica. Škoda znaša okrog 6400 krov. Ogenj je bil podprt v letu in so požigalcu že na sledu.

550 krov zgorelo. Pretekli petek je neka v Kolodvorski ulici v stanjuča dekla pustila svojo oblico, v kateri se je nahajalo 550 K bankovcev in 13 drobi, blizu peči. Obleka se je pa uigrala in je ves papirnat denar zgorel, niklasti pa se je poškodoval.

Samomor. Blizu Kamnika se je obesil soletni posestnik Tomaz Hribar, ki se je nahajal v vseh premošnjih razmerah je velik žganjepivec.

Požar. Iz Adlešič, 3. decembra, je mimo šest tednov, od kar smo sporocali o požaru v Tribučah, in že je poročati o drugem požaru v isti vasi. Mihi pomeljek začelo je namreč goreti ponoči okoli 10. ure pri Miketu Cvirkoviču, župniku. Zgorala mu je kašča s trgovskim blagom in semiki z vso kromo. Vsa škoda je precenjena na 1014 K. Od tu pa se je uživali tudi sošendna hiša Ivana Šmita, katere gospodar je v morički. Temu je pa zgorela vse, stale, skedenj in svinjak. Ker v tega tudi vsa turšica nekaj ajde. Provočena skoda je premenjena na 4392 K. Zavrnitva sta bila oba pri "Vzamku". Prvi za 1000 K, seveda za ona poslopja, ki so ostali drugi pa za 1200 K. Začgal je tako se sploh misli, neka skoda, ki je že v zapori, je stanovala v Zorenčih črkvicah župnije, in sicer iz nevplavnosti.

Nekogde. Na Rakiku se je nekogde pri premikanju vlaščevodnik Franc Potočnik, župnik, je čez neki kol in tako poškodoval na levi no-

za župana g. Filipa Žumerja, za svetovnika pa Ježanca Lenarta in Jurija Klasincu. Vsi so zvesti in odlični Slovenci.

PRIMORSKO.

Hudomušni tatovi. V noči od 8. na 9. dec. je polictik slišal v gostilni Kranjčevi na Reki igrati orkestrion. Gostilna ni bila razsvetljena. Stražnik je šel v gostilno in poklical domače ljudi. Dognali so, da so vlomilci v gostilno tatovi, ki so ukradli do K drobi, dve uri in več drugih stvari. Predno so odšli tatovi iz gostilne in iz same udružnosti navili avtomat in ga pustili igrati. O tatovih nimajo še nobenega sledu.

Stavka voznikov v Trstu se še vedno nadaljuje. 6. dec. so poslali stavkujoči deputacije na namestništvo, ki pa jo je zavrnjeno na obrtni inspektor. Vozniki ostanejo pri svojih zahtevah. Nekateri manjši samostojni vozniki so jim obljubili pomoč.

Nemazanega utopljenca so potegnili iz morja nasproti javnemu kopalnišču v Barkovljah. Truplo je ležalo že 20–30 dni v vodi.

Dva samomora. Zastrupila sta se 22letni natakar Emilij Taboga in sicer v "Tergeste" v Trstu in pa 22letna zasebnica Julija Uršič. Oba sta umrli.

AMERIKA IN AMERIKANCI.

(Spisal Rev. I. M. Trunk)

Ta lična knjiga je sedaj popoloma dokončana in tiskana v 12 zvezkih ter obsegu 608 strani v osmerki. V knjigi je najti mnogo zanimivosti o ameriških Slovencih in tudi poučne zgodovinske tvarine. Polna je lepih slik nanašajočih se na naš slovenski živelj v tej deželi.

Vsa knjiga velja \$3.60 in za vsako slovensko hišo je lepotičej; za vse rojake, ki se pa vrnijo v staro domovino po trajnem spominu. Da se iz knjige kaj ne izgubi, je priporočati, da se da vezati in tako lepo ohrani.

Izdajatelj je imel zato velike stroške pri tej knjigi, zato pa nas ameriške Slovence neka dolžnost veže, da mu olajšamo breme ter po knjigi sežemo.

Dobiti je pri izdajatelju: Rev. I. M. Trunk, 1167 E. 58th St. (102) ali pri Rev. Alojzij Blazniku, Aetna Rd. — za Collinwood g. Fr. Korče, saloon in prijornik in Temistokle.

Pridna in delovna Slovenska sice službe pri privatnih ljudeh. Je zmožna laškega jezika. Vprašajte na 1021 E. 62nd St.

Restaurant in pool room na prodaj zajedno z vso opravo. Zraven H. P. slovenski odjemniki. Prej je bil tam saloon in je dobra prilika, da se zoperi dobi licenca. Podrobnejše zveste pri E. J. Lukasc, 3857 Lakeside ave.

Ali imate mogočno pohištvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite mali oglas v "Ameriko", in pohištvo bo kmalu prodano.

Niš naprodaj, lot 55x140, spodaj so stiri sobe, zgoraj 3. Prodaja se zraven tudi pohištvo, skoraj popolno novo, tako pravljeno za novoporečence. Vprašajte pri John Deelman, 1481 Hale ave. Collinwood. (102)

NAZNANILO.

Spodaj podpisani naznamjam, da imam razprodajo samo za čevlje, ne pa kar se tiče zlatnine in gramofonskih plošč. Traja toliko časa, dokler se ne proda zadnji par čevljev. Se priporočam cenjenim rojakom za obilen obisk. Josip Marinčič, 3536 E. 80 St. (96-103)

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu naznamjam, da imam raznovrstne šivalne stroje, stare in nove, katere prodajam po najnižjih cenah. Ako kupite pri meni stroj, vam je na razpolago dobra izčuena šivilja, ki vas nauči režati in šivati in vse to brezplačno.

Tudi brusim britve, škarje in splošno vse rezilno orodje, popravljam puške in prodajam, popravljam samokrese in šivalne stroje, najfinješi britve in škarje in splošno vso brivno pravilo. Vsako britev, ki jo kupite pri meni, jamčim za 25 let in jo 5 let brezplačno brusim. Že priporočam.

F. K. BAVZON,
1408 St. Clair ave. bližu Addison Road.

Za Newburg sprejema naročila g. Fr. Kužnik, saloon 810 Aetna Rd. — za Collinwood g. Fr. Korče, saloon in prijornik in Temistokle.

(St. 06-103)

Soba se odda v najem brez oprave. John Hostnik, 1167 E. 58th St. (102)

Farm naprodaj, 17 milj od središča Cleveland. Rodovina semija, mlad vrt 120 dreves. Cena pa po vse pri lastniku 7920 St. Clair ave. (102)

NEVESTE.

Kadar boste potrebovale fine poročne obleke, vence, šlavjerje, šopke in vsakovrstne druge potrebiti, pridejte k meni, kjer dobite vse, kar potrebujete za poroko po vedno najnižji ceni.

Na dan poroke pošljem k vam na dom najbolj izurjeni spletalko las, ki vas opravi za poroko od nog do glave po najboljšem okusu in to brezplačno. Za obilen obisk se najtopleje priporočam. (83-103)

BENO B. LEUSTIG,
6424 St. Clair ave.

Tretja vrata od Addison Rd.

KASELJ, PREHLAD

prehajeno grlo, hripatost se hitro ozdravi z Lickes zdravilom, obstoječi z medu in divjih čreščenjih. Najbolj za mlade in stare. Po lekarnah 25 in 50 centov. Zahvaljuje Lickes. Če ga ne morete dobiti v vaši lekarni, ga vam pošljem po poštah.

(84-3-14)

LICKES DRUG COMPANY,

POZOR!

Rojaki v Collinwoodu, pri Josipu Kosu je radi neprijetnih vzrokov velika razprodaja. Priselja se je 10. dec. in traja, dokler se vse blago ne prodaja. Cena blagu je tako majhna, da se je res čuditi, nekatere blago je pod tovarniško ceno. Na razprodaji imamo vsakovrstne škorje, ruberje, čevlje za celo družino. Cene so: Visoke skorne \$6 sedaj \$4.25 Nav. skorne \$4.00 sedaj \$4.25 Suk. skorne \$3.00 sedaj \$2.45 Čevlji \$5.00 sedaj \$3.08 Čevlji \$4.00 sedaj \$3.25 Čevlji \$3.00 sedaj \$2.32 Čevlji \$2.00 sedaj \$1.39 Sliperi \$1.50 sedaj 98c

(79-103)

V začetki imamo razkošne blago na jarde, kakor tudi jopic, moderke, rokavice, kape, spodnje perilo in vse, kar potrebuje družina. Imamo fine dežnike po najnižjih cenah.

Dežnik \$2.50 sedaj \$1.39
Dežnik \$2.00 sedaj \$1.18
Dežnik \$1.00 sedaj 69c
Dežnik 50c sedaj 39c

Najceneje se pa dobri obleki za dečke od 3. do 16. leta. Obleka prej \$3.00 sedaj \$1.48, za 16 let star. dečka obleka prej \$7.00, sedaj \$3.98. Kdor ne vrjame naj pride pogledat. Za obilno udeležbo se priporočam in bom tudi hvaležen.

JOSIP KOS,

15406 Calcutta ave. Collinwood
Zraven Gregorča. Vprašajte
za znamke.

Fri-98-100-102

Najnovejše za rojake

Hranite denar s plinom.

RABITE PLIN ZA KUHANJE, GRETIJE, ZA VRICO VODO, ZA RAZSVETLJAVO. MI IMAMO PECLITEDILNIKE IN MANTLE ZA PLIN. PRIDITE K NAM IN NAŠ ZASTOPNIK VAM BO POKAZAL, KAR JE NAJBOLJEGA ZA RABO.

THE EAST OHIO GAS CO.

Superior Avenue
Opposite Standard Hotel
Main 4200 Central 900
CLEVELAND, OHIO.

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO. NIZKE CENE.

Moške obleke	\$1.00	Ženske hlačke	80c
Moške suknje	\$1.00	Ženske dolge suknje	\$1.00
Jopiči	80c	Ženske obleke	\$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 738-W 1574 E. 55th ST. East 2000

A. J. DAMM, poslovodja.

ALI STE ZE PONOVLILI NAROONINO? SAMO \$2.00.

ALI STE ZE PONO

Zver v človeku!

ROMAN

Pravosloški spisal
Julia Zola.

Za Clev. Ameriko
predelil L. J. P.

OSMO POGLAVJE.

Zasneženi vlak je prišel šele okoli tritečri na enajst v Pariz, ker se je zamudil še v Rouenu na dvajset minut, da so izstradani površki lahko povzeli nekolicino večerje.

In Rouenu je udi Severina branjavala svojemu možu, da mu naznani svojo nesreco in sporoči, da se vrne šele drugačne dne z večernim branjavljkom. Spomina pa ji je Jakob prinesel srečno novico, da jima je odstopil Pekeš, kurjajoč svoje stanovanje na cesti Amsterdam, ker leži njegova žena bolna v bolnišnici.

Sprva Severina ni mnogo vrljela temu poročilu, ker ni zavala zakonskemu paru Pekeš. Toda Jakob ji je prigovarjal tako silno, naj sprejme to ponudbo, da je konečno se učila, posobno ker Jakob sicer ni vedel, kje bi nastani Severina.

Po skratkem obotavljanju sprejme konečno kljute od Pekeša in se dogovori s svojim ljubljenecem za sestanek družega jutra v isti sobi. Na smrt trudni koraka po mehkih snežnih in prdekih kimalih do omnenjene hiši, ki je bila k streci že odprtta Nečlano gre v svojo sobo.

Bila je to ista soba v kateri je stanovala s svojim možem onega usodepolnega februarja večerja, kjer sta tako veliko govorila skupaj, kjer je nastalo strastno razkranje, in kateroga posledice so bile takoj grozne. Kljub precejšnjem temu spomini Severina kmalu vse predmetna v tej sobi: okroglo mimo, pri kateri je sedela, posteljo, na katero jo je Rubaud v svoji brutalni jezi vrgel. Zdajci zapoje kukavičja, ura enajst, Severina se močno strese. Tako je kukavička tudi tedaj zapela! Hitro se sleče in napol v omotici se vleže na omnenjeno postelj. Po teški brezruki noči se Severina prebudi zdaj po nekem čudnem humu.

Stroši dolge zavesi pri oknu se splazi moten svetlobni žarek. Šum pri vrati se ponovi. Severina se opogumi: spomni se, da je to Jakob, ki je spomnil svojo objubo in jo že navsegodaj obiskal. Konečno se hitro nekoliko občete in hiti k vratom, da odpre.

In res, bil je Jakob, ki stopi v sobo, obložen s stečenico vna in nekaj jestivinami.

Vesela in smejoča se mu vrže na prsa, kakor oproščena ed more.

"Tiko, tiko," opominja Jakob, "zdi se mi, da v hiši še vse spijo."

Hitro pregrne mizo, da nekoliko zajutka, dokim jo on pogleduje z zaljubljenimi očmi.

"Misli sem, da si zelo lačna," šepeta Jakob.

"O, akoro bi umrla. Le pomisli, kako sem včeraj jedla."

"Ali naj mogoče primesem še pecenega piščanca?"

"O, ne, saj imava teh slatkih dovolj."

In oba skušaj sedita, tesno edn poleg drugega ter tolazita svoj glas.

Naenkrat pa postane Severina močeca, nemirna, nervoznost set jo prime, kakor hitro začne kukavičijo uro ali pa zavozi vlak na postajo. Neprestano pogleduje Jakoba z vprašujočimi očmi, odpira usta kot bi nekaj težilo, kakor bi se hotela izpovedati strašnega zločina.

"O, ce bi ti vse, vse vedel, moj dragi Jakob," šepeta in strmi s svojimi velikimi modriimi očmi na mizo, na isto mestu, kjer je ležal svoje dnevi blesketajoči nož.

Jakob je dobro vedel, kaj hoče povedati. Zoper je zaslužil temno notranjost, ome krvave sence, ki so ga neprestano preganjale, kadar je govoril s toženko, in o katerih ti mogel nikdar govoriti.

"O, kdo ga sovražim, kako sovražim, mojega moža, ki je naredil to kar sem!"

"Toda vendar, ravno njega?" vpraša Jakob s strahovitim glasom.

Ona pa ne odgovori, le tresete in žalostno ponavljata:

"O, kako ga sovražim! Če vidiš, da si ti poleg mene, sem merna in dobra, toda v njegovih bližini vam podivjam. O, ce bi mogla, takoj bi pobegnila od njega in živila samo s teboj!"

On jo pa objame z gorkimi potljubi, globoko ganjen od njene rahučlostnosti.

"Ti ne veš, koga poljubljasi, dragi," šepeta ona, ko se vse prevzeta izvije njegovemu objemu.

"Vendar, jaz vem vse, vse vem!" Kljub njegovi očitajoči vesti so prište te besede iz njegovih ustnic.

"Ne, ti ne moreš vedeti, ti ves le nekaj malo važnih stvari."

"Jaz vem, da je — om — rati — dodčine to storil."

"Tako? Radi dedične?" strme odgovorja Severina.

In počasi,lahko kot dih se ji izvije iz pris. pripovedka njenega življenja, ko je bila še mlada deklica v viš predsednika Grandmorina.

"In le pomici, ravno v tej sobi, je odtril moj mož pri neki hiši, še za neki prstan, o katerem Rubaud ni vedel, da sem ga dobila od Grandmorina, vso žalostno zgubljeno zgodovino moje mladosti. Sedan ne vem, kako je prišlo, kako je mogel uganiti, ko smo vendar toliko časa živila v srečem življenju. O, ce bi ti vedel, kaj je počel z menoj! S pestnimi me je pobil na tla, za lase me je vlačil po sobi. Sicer je imel na vsak način pravico biti ljubomeren do blažnosti, kajti brije silno zaljubljen v mene in juje bi mu morala razodeti vse razmere pred poroko. Toda mučil me je preveč, prezivalko je spustil svojo jezo nad mene. Kaj bi ti storil na njegovem mestu, ljubi Jakob?"

Jakob je obsedel kot iz kamna, in z grozo je poslušal to silno samo-obdolžitev. Ne, kaj tacega trudnikar še na misel ni prislo. On je vedno vrel, da je Rubaud umoril Grandmorina, ker je hotel podelovati hišo v Croix, ne pa da ga je umoril, ker je bila njegova žena svoje dnevi ljubica Grandmorina.

"Kaj bi jaz naredil? Kaj neki? Niš! Kaj me briga tvoja protedost, jaz imam sedaj le tebe in tvojo sedajnost pred očmi."

Dolg premor nastane.

"Torej vsemogočni predsednik Grandmorin je bil tvor varuh v tvoj ljubimec zajedno?" vpraša Jakob skrajno razdraženim nasmehom.

Ona se pa kot od groze strese po celem telesu; potem ga pa srčno in strastno poljubi in reče:

"O, moj Jakob, samo tebe ljubim! Tebe samega bom vedno ljubila!"

"No in oni stari svinjar?" vpraša Jakob skrajno razdražen.

"Umorila sva ga!"

Zdajci pa pada Severina v omedlevico; kot smrt bleda se naskoni na stol.

Ko se nekoliko pomiri, naenkratuje: "Rubaud me je prisilil v tej sobi, da napišem nekaj vrsic, da napotim predsednika, da odstopuje z istim vlakom iz Pariza kot midva. Oj, ta strasta vožnja med Parizom in Rouensem! Vsa tresača sem sedela v kotu, boječa se groze, ki pride nad nain!"

Toda kako sta mogla priti v oddelek starega, ker sta bila vendar z več vozovi oddaljena od njega?" vpraša Jakob ves razburjen.

"Le počakaj, vse boš zvedel."

"V Rouenu smo imeli deset minut odmora. Rubaud je z menoj vstopil in me prisilil, da v njim do predsednika vrgem vnučko kupnje. Starec je stal pri vrati svojega oddelka, in mož se je navidez zadržal, ko je tuš njega videl na vinku.

Na vodovalca je vladal strašen drenj. Ljudje so se navali na kupeje prvega in drugega razreda. Ko so bila vrata v nagnici zaprta, naju je prošel predsednik, da vstopila v voz. Jaz sem pa odbila to ponudbo in izgovorom, da je najma prtiha v našem kupeju. Moj mož je hotel hitro teči nazaj po krovčki, toda tu pride sprevodnik, naju potiči v oddelek Grandmorina in zaklene vrata za nama. Čudež je bil, da naju nihče ni videl, ko sva vstopila, toda zdrolo se je, da so v vzpricu se vodili v Rouenu. Hitro kot je mogoče se morava vrniti tja."

"Hitro, hitro, sledi mi, če neče priti rablju v roki," mi zašepece in spleza iz okrvavljenega kupeja. Jaz pa se pa nisem ganila, ker niti vedela nisem, kaj namenava.

"Hitro, hitro! Naju kupej se sedaj prazen, drugi potniški so izstopili v Rouenu. Hitro kot je mogoče se morava vrniti tja."

"Ker se pa nisem drznila izstopiti, me brutalno sumen v mrima med stisnjennimi zotumi:

"Ali greš takoj z menoj? Sicer te vrzam na tis, kajko sem vngel tvojega sramotilca."

Le s težavo tipilj naprej, hodeč po ozki deski zdolev ob vozu in držec se železnih držav pri vozu. Že se mi je pričelo vrteri v glavi od silne hitrosti, s katero je vozil vlak. Zdajci naredi ovinek, in od daleč se prikaže luči Varentina. Naprej nisem mogla vec, sa po mi zapre, lasje se mi vježijo ter me tokajo po obrazu.

"Hitro, hitro, sicer sva vseeno zgubljena," zdihuje tik za menoj, me peha in suva, da sem se v smrtnem strahu držala za železni držaj.

Grozeče luči iz Varentina prihajojo vedno bližje, viak zmanjša nekoliko svojo brzinu, lokomotiva zaživiga; jaz vem samo še, da me je vrgel Rubaud v najni voz, in da smo v istem trenutku zavozili na postajo. Kakor v sanjah sem slišala, da se je moj mož sklonil skočno okno in pozdravil koločarskega nadzornika Bessiera.

Oh, kako sovražim tega surovega človeka za vse bole, ki mi jih je prizadil! Koliko smrtni groze sem morala prestatiti radi njega!

Toda tebe, moj ljubi Jakob, kajti povročil si mi veselje in srečo, pripeljal si v moje temno življenje solomne žarki in vrčo ljubezen.

Jakob je ves čas medtem sedel na stolnjenj z rokami na mizo. Z vidnim zanimanjem je poslušal morilsko zgodbino. Njegove obratne poteze so se spremene, njegova lica so se svetila kot skrilat. Oči so se napol zapri. Sedaj Severino mi več ljubil kot krasno, pozdravljeno ženo, pač pa le kot predzno morilko, ki se ne boji ocitanka vesti.

Radoveden se sklene nekoliko preko mrize in vpraša s hripravim glasom:

"In si razločno videla, kako je zasadil nož v grlo?"

"Da, hitro in ostro!"

"Tako? Hitro? Ali ni rezal počasi?"

"Ne, ne!"

"In potem se je truplo skrčilo?"

"Da, trikrat, od glave do nog."

"In kaj si potem najprvo naridila?"

"Ne vem."

"Ti lažeš, ti moraš vedeti. Ali si se kesala ali te je bilo strah?"

"Ne, ne, niti kesala niti bala se nisem."

"Mogoče si bila vesela, divje vesela?"

"Vesela? Divje vesela? O, ne, ne!"

"Kaj pa, kaj torej? Prosim te, rotim te, povej mi vse! O, ce bi ti vedela! Ah, ce bi znala! Povej, kaj si občutila v onem trenutku?"

"Moj Bog, tega z besedami niti pojasmitti ne morem. Grozno in strašno. Sama nisem več čutila, da sem še na svetu. Zdajci se mi je kot bi se moje celo življenje v tem trenutku zbratio."

Jakob pa je poslušal z nekakim čudnim, počastnim nastrenom temu pripovedovanju. Njegove oči padajo na nož, s katerim je pri zajtrku rezal meso. Kot blisk mu presine misel glavo, da vitalne nož k sebi v žep.

Dalje prihodnjič.

"Pomagaj mi vendar! Suni ga od vratad," zakriči nad mejo. Toda jaz se niti ganiti nisem mogla.

"Grom in strela, ali mi hoče pomagati?" zakriči drugič nad mejo.

Toda truplo se nikakor ni da-

Dolava špirita v Srbiji. Lani je srbski monopolni upravi dohavila špirit tvrdka Stajn in Najdi v Moskvi, in sicer vsega vikend 200 vagonov po 52 dinarjev za 100 kg. Ker lepos poteče pogodba z navedeno tvrdko, je dobavo špirita za prihodnje leto ponudil ogrski špiriti sindikat, in sicer po 47 dinarjev za 100 kg. Potrebita na špirita se zviša od 200 na 400 vagonov.

VELIKA SRBSKO - GRŠKA BANKA se snuje v Solunu, kjer bo glavno izhodišče za srbski izvoz.

NASI ZASTOPNIKI.

Slediči rojaki so pooblaščeni poobirati narodno, narodati tiskovine in poobirati oglaševi v svojih naseljih.

COLORADO.

Rockville, Ant. Bob, Box 15
Pueblo, L. Vidmar 211 Abrindo ave.
Colorado City, Louis Laushin,
314 So. 6th St.

Trinidad, J. Novak, 312 W. Main St.

CALIFORNIA.

San Francisco, Jakob Laušin,
3110 — 19th St.

INDIANA.

Indianapolis, Frank Uraluer
922 Holmes Ave.
Clinton, John Jar, Box 163

KANSAS.

E. Mineral, Ig. Schlueter, Box 47
Kansas City, Peter Schneller,
613 North 4th St.

Breezy Hill, John Lapalme, Box 61
Radley, Kans., L. Milner, P.O. Box 94
Mulberry, Fr. Crepinsek

MICHIGAN.

Ironwood, Joe P. Marvin
122 Luxmore St.
Mohawk in okolico, K. Kocian Box 25

MINNESOTA.

Ely, Jos. J. Peschel Box 165
Chisholm, John Arko, Box 826

MONTANA.

Great Falls, Math Ursic,
8226 No. 6th ave.
Anaconda, M. J. Kracker,
613 E. 3rd St.

Klein, Mike Burger, Box 32
Roundup, Frank Koren, Box 483
E. Butte, F. Bounchar, 30 Plum St.
Red Lodge, Louis Jeller, Box 47